

КЛІНІЧНА АНАТОМІЯ ТА ОПЕРАТИВНА ХІРУРГІЯ

Том 16, № 1 (59)
2017

Науково-практичний медичний журнал
Видається 4 рази на рік
Заснований в квітні 2002 року

Головний редактор
Бойчук Т.М.

Почесний головний редактор
Ахтемійчук Ю.Т.

**Перший заступник
головного редактора**
Іващук О.І.

**Заступники головного
редактора**
Чайковський Ю.Б.
Слободян О.М.

Відповідальні секретарі
Проняєв Д.В.
Товкач Ю.В.

Секретар
Наварчук Н.М.

Редакційна колегія

Білоокий В.В.

Боднар Б.М.

Булик Р.Є.

Власов В.В.

Давиденко І.С.

Іфтодій А.Г.

Кривецький В.В.

Макар Б.Г.

Олійник І.Ю.

Полянський І.Ю.

Федорук О.С.

Хмара Т.В.

Засновник і видавець: ВДНЗ України "Буковинський державний медичний університет"
Адреса редакції: 58002, пл. Театральна, 2, Чернівці, Україна

URL: <http://kaos.bsmu.edu.ua/>;
E-mail: cas@bsmu.edu.ua

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Вовк Ю.М. (Рубіжне), Волков К.С. (Тернопіль), Волошин М.А. (Запоріжжя), Гнатюк М.С. (Тернопіль), Головацький А.С. (Ужгород), Дуденко В.Г. (Харків), Запорожан В.М. (Одеса), Катеренюк І.М. (Кишинів), Костиленко Ю.П. (Полтава), Костюк Г.Я. (Вінниця), Кошарний В.В. (Дніпро), Кривко Ю.Я. (Львів), Ледванов М.Ю. (Москва), Мазорчук Б.Ф. (Вінниця), Молдавська А.А. (Астрахань), Масна З.З. (Львів), Околокулак Є.С. (Гродно), Півторак В.І. (Вінниця), Пикалюк В.С. (Сімферополь), Попов О.Г. (Одеса), Попович Ю.І. (Івано-Франківськ), Рилюк А.Ф. (Мінськ), Ромаєв С.М. (Харків), Семенов Г.М. (Санкт-Петербург), Сікора В.З. (Суми), Талько В.І. (Київ), Терещенко А.О. (Харків), Топка Е.Г. (Дніпро), Топор Б.М. (Кишинів), Федонюк Л.Я. (Тернопіль), Черкасов В.Г. (Київ), Черно В.С. (Миколаїв), Шепітько В.І. (Полтава), Шкодівський М.І. (Сімферополь)

**Свідоцтво про державну реєстрацію –
серія КВ № 6031 від 05.04.2002 р.**

**Журнал включений до баз даних:
ВІНТІ Російської академії наук (Росія), Ulrich`s Periodicals Directory
(США), Google Scholar (США), Index Copernicus International (Польща),
Scientific Indexing Services (США), Infobase Index (Індія)**

**Журнал "Клінічна анатомія та оперативна хірургія" –
наукове фахове видання України
(Постанова президії ВАК України від 14.10.2009 р., № 1-05/4), перереєстровано наказом
Міністерства освіти і науки України від 29 грудня 2014 року № 1528 щодо включення
до переліку наукових фахових видань України**

**Рекомендовано вченою радою
Буковинського державного медичного університету
(протокол № 8 від 23.02.2017)**

ISSN 1727-0847
Klinična anatomiâ ta operativna hirurgiâ (Print)
Clinical anatomy and operative surgery

ISSN 1993-5897
Klinična anatomiâ ta operativna hirurgiâ (Online)
Kliničeskaâ anatomiâ i operativnaâ hirurgiâ

| | | |
|---|-----|--|
| <i>D.V. Dombrovsky, V.V. Savin, V.V. Maksymyuk</i> TRANSPLANTATIONS OF THE CORD BLOOD STEM CELLS UNDER CONDITIONS OF EXPERI- MENTAL ISCHEMIA. MORPHOLOGICAL AND IMMUNOHISTOCHEMICAL CHARACTERISTICS | 65 | ТРАНСПЛАНТАЦІЯ СТОВБУРОВИХ КЛІТИН КОРДОВОЇ КРОВІ В УМОВАХ ЕКСПЕРИМЕН- ТАЛЬНОЇ ШЕМІЇ. МОРФОЛОГІЧНА І ІМУНО- ГІСТОХІМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА |
| <i>Н.Б. Кузник</i> ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ НОСОВОЇ ДІЛЯНКИ В ПРЕНАТАЛЬНОМУ ПЕРІОДІ ОНТО- ГЕНЕЗУ ССАВЦІВ | 69 | STRUCTURAL PACULARITIES OF NASAL REGION IN PRENATAL PERIOD OF MAMMALIAN ONTOGENESIS |
| <i>А.І. Попович, І.С. Давиденко, О.В. Лазарук</i> КІЛЬКІСНА ОЦІНКА ЗВ'ЯЗКУ ЗАЛІЗОДЕФІ- ЦИТНОЇ АНЕМІЇ ВАГІТНИХ З МОРФОЛОГІ- ЧНИМИ ВАРІАНТАМИ ДЕПОЗИТІВ КАЛЬ- ЦІЮ В ДІЛЯНЦІ ХОРІАЛЬНОГО ДЕРЕВА ПЛАЦЕНТИ МЕТОДАМИ КОРЕЛЯЦІЇ (АСО- ЦІАЦІЇ) МІЖ ЯКІСНИМИ ПОКАЗНИКАМИ | 76 | QUANTITATIVE EVALUATION OF IRON DEFICIE- NCY ANEMIA OF PREGNANCY WITH MORPHOLO- GICAL VARIANTS OF CALCIUM DEPOSITS IN THE PLACENTAL CHORIONIC TREE AREA BY MEANS OF CORRELATION (ASSOCIATION) METHODS BETWEEN QUALITATIVE SIGNS |
| <i>Ш.С. Юлдашев, С.А. Аллазов, С.А. Рузубов</i> ОПТИМИЗАЦІЯ ЛЕЧЕННЯ ОСТРОГО ЦИСТИ- ТИТА С ПРИМЕНЕНИЕМ ОЗОНОТЕРАПИИ | 81 | OPTIMIZATION OF TREATMENT OF ACUTE CYSTITIS WITH OZONE THERAPY |
| <i>С.А. Аллазов, С.А. Рузубов</i> ЗНАЧЕНИЕ ЛЕЙКОЦИТАРНОГО ИНДЕКСА ИНТОКСИКАЦИИ В ОЦЕНКЕ ТЯЖЕСТИ ИН- ФЕКЦИИ ВЕРХНИХ МОЧЕВЫХ ПУТЕЙ | 85 | VALUE OF THE LEUKOCYTES' INDEX OF INTOXICATION IN EVALUATION OF SEVERITY OF UPPER URINARY TRACT INFECTIONS |
| <i>М.Г. Федосенко, О.І. Мельник, В.М. Титаренко, М.Р. Із- натіщев, М.А. Безитанько, В.І. Примаченко, О.І. Азаров</i> ПРО НАПРЯМКИ ЛІМФОВІДТОКУ В ЧЕРЕВНІЙ ПОРОЖНИНІ ЛЮДИНИ | 89 | CONCERNING LYMPHATIC OUTFLOW IN THE HUMAN ABDOMINAL CAVITY |
| <i>О.М. Вайнагій, В.В. Литвак, Я.П. Лані</i> АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ЕНДОВЕНОЗНОЇ ЛАЗЕРНОЇ КОГУЛЯЦІЇ У ЛІКУВАННІ ВАРИ- КОЗНОЇ ХВОРОБИ НИЖНІХ КІНЦІВОК | 93 | ANALYSIS OF THE USE OF ENDOVENOUS LASER COAGULATION IN THE TREATMENT OF VARICOSE VEINS OF THE LOWER EXTREMITIES |
| <i>М.Н. Цитовський</i> ПОРІВНЯЛЬНА АНАТОМІЯ АОРТИ ТА ЇЇ ГЛ- ЛОК | 97 | COMPERATIVE ANATOMY OF THE AORTA AND ITS BRANCHES |
| <i>С.І. Іващук, О.Я. Стойка, Р.Р. Коваль, О.В. Бесединська</i> СПОСІБ МОДЕЛЮВАННЯ ДИСКРЕТНИХ ФОРМ ГОСТРОГО ПАНКРЕАТИТУ ШЛЯ- ХОМ ВИКОРИСТАННЯ ЛОКАЛЬНОГО КРІ- ОВПЛИВУ | 103 | METHOD OF ACUTE PANCREATITIS DISCRETE FORMS MODELING USING LOCAL CRYOEFFECT |
| <i>О.Б. Слабий, Л.В. Татарчук, М.С. Гнатюк</i> МАСОМЕТРИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КА- МЕР СЕРЦЯ ДОСЛІДНИХ ТВАРИН З РІЗНИ- МИ ТИПАМИ ВЕГЕТАТИВНОЇ РЕГУЛЯЦІЇ | 107 | MASSOMETRICAL CHARACTERISTIC CHAMBERS OF THE HEART WITH DIFFERENT TYPES OF THE VEGETATIVE REGULATION |
| <i>Ю.Я. Кривко, Н.І. Гресько</i> МІКРОСТРУКТУРНІ ЗМІНИ СТІНКИ ОБО- ДОВОЇ КИШКИ ЗА УМОВ ТРИВАЛОГО ВПЛИВУ ОПОЇДУ В ЕКСПЕРИМЕНТІ | 111 | MICROSTRUCTURAL CHANGES OF THE COLON WALL UNDER PROLONGED OPIOIDS EXPOSURE IN EXPERIMENT |
| <i>О.Г. Dudko, I.V. Storoschuk, V.V. Pickula, Yu.V. Strashok, M.I. Ribak, S.M. Alkamel, N.B. Reshetilova</i> THE LONG TERM FOLLOW-UP OF INTERNAL FRACTURE FIXATION WITH METAL VERSUS POLYMERIC FIXATION DEVICES | 115 | ВІДДАЛЕНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ, ОСТЕОСИНТЕЗ ЯКИМ ПРОВОДИВСЯ МЕТАЛЕ- ВИМИ ТА ПОЛІМЕРНИМИ ФІКСАТОРАМ |
| <i>С.І. Рябий</i> ОСОБЛИВОСТІ ВАСКУЛОГЕНЕЗУ ІНТРАМУ- РАЛЬНОГО ВІДДІЛУ СПІЛЬНОЇ ЖОВЧНОЇ ПРОТОКИ У РАНЬОМУ ПЕРІОДІ ОНТОГЕ- НЕЗУ ЛЮДИНИ | 117 | VASCULOGENESIS PECULIARITIES OF THE INTRAMURAL PART OF COMMON BILE DUCT AT AN EARLY PERIOD OF HUMAN ONTOGENESIS |
| <i>В.С. Смандич, О.Є. Мандрик, О.В. Бесединська, І.А. Вівсяна</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯДЕРНОГО ХРОМАТИНУ ЕКЗОКРИНОЦИТІВ ПІДШЛУ- НКОВОЇ ЗАЛОЗИ У ХВОРИХ НА ХРОНІЧНИЙ ПАНКРЕАТИТ З НОРМАЛЬНОЮ МАСОЮ ТІ- ЛА ТА НА ТЛІ ОЖИРІННЯ | 120 | PECULIARITIES OF ORGANIZATION OF NUCLEAR CHROMATINE OF PANCREASON EXCOCINOCYTES IN PATIENTS WITH CHRONIC PANCREATITIS WITH NORMAL BODY WEIGHT AND AGAINST THE GROUND OF OBESITY |

УДК 611.367.013-053.15
DOI: 10.24061/1727-0847.16.1.2017.26

С.І. Рябий

*Кафедра догляду за хворими та вищої медсестринської освіти (зав. – проф. І.А. Пlesh)
Вищий державний навчальний заклад України “Буковинський державний медичний університет”,
Чернівці*

ОСОБЛИВОСТІ ВАСКУЛОГЕНЕЗУ ІНТРАМУРАЛЬНОГО ВІДДІЛУ СПІЛЬНОЇ ЖОВЧНОЇ ПРОТОКИ У РАНЬОМУ ПЕРІОДІ ОНТОГЕНЕЗУ ЛЮДИНИ

Резюме. На 72 серіях гістологічних зрізів зародків і передплідів та 62 органокомплексах плодів і новонароджених людини проведено морфологічне дослідження особливостей будови та розвитку кровеносного русла інтрамурального відділу спільної жовчної протоки. Встановлено, що з 7 тижня внутрішньоутробного розвитку джерелом формування останнього є анастомози гілок задньої підшлунково-дванадцятипалокишкової аркади і, частково, передньої верхньої підшлунково-дванадцятипалокишкової артерії. Зачатки дефінітивної структури кровеносного русла інтрамурального відділу спільної жовчної протоки виявляються у плодів 82,0-170,0 мм тім'яно-куприкової довжини у вигляді міжм'язового та субепітеліального судинних сплетінь в обводі основи великого сосочка дванадцятипалої кишки.

Ключові слова: спільна жовчна протока, кровеносні судини, онтогенез, людина.

Сучасною тенденцією у лікуванні хворих із хірургічною патологією органів панкреато-біліарної системи є розширення показів до використання сучасних малоінвазивних втручань, таких як ендоскопічна ретроградна холангіопанкреатографія, ендоскопічна папілосфінктеротомія, балонна дилатація, стентування, літоекстракція та ін. [1]. Поряд з високою ефективністю цих методів, у 4-6% пацієнтів можливий розвиток небезпечних ускладнень (післяопераційний панкреатит, кровотечі, перфорації, холангіт), сумарна частка яких вища у неонатальному періоді [2]. Одним із факторів ризику виникнення післяопераційних кровотеч є морфологічні передумови у вигляді пошкодження судинного сплетення інтрамурального відділу спільної жовчної протоки (СЖП) та стінки дванадцятипалої кишки (ДПК), що утворені великою кількістю анастомозів між гілками верхньої та нижньої підшлунково-дванадцятипалокишкових (ПД) артерій [3, 4]. Виявлення нових закономірностей пренатального становлення дефінітивної анатомії холедохо-дуоденального з'єднання необхідне для поглиблення уявлення про морфогенез її окремих структур [5, 6]. Поодинокі морфологічні дослідження містять часткові відомості щодо внутрішньоутробного розвитку (ВУР) кровеносного русла переважно краніальних відділів жовчного тракту та оточуючих структур і не дають комплексної уяви про морфогенез кровено-

сних судин ключової ланки панкреатобіліарної системи [7, 8]. Тому з'ясування особливостей морфогенезу кровеносних судин інтрамурального відділу СЖП та великого сосочка (ВС) ДПК впродовж раннього періоду онтогенезу людини є актуальним для сучасної морфології і має практичний інтерес для гепатобіліарної хірургії.

Мета дослідження: з'ясувати особливості становлення та морфогенезу кровеносного русла внутрішньостінкового відділу СЖП та ВС ДПК упродовж раннього періоду онтогенезу людини.

Матеріал і методи. Досліджено 72 серій гістологічних зрізів зародків і передплідів людини від 8,0 до 79,0 мм тім'яно-куприкової довжини (ТКД) та 62 органокомплекси плодів і новонароджених людини за допомогою методів мікроскопії, графічної реконструкції, мікропрепарування, ін'єкції судин, просвітлення, рентгенографії і корозії. Вік об'єктів визначався за таблицями Б.М. Петтена (1959), Б.П. Хватова, Ю.Н. Шаповалова (1969). Дослідження проведені відповідно до методичних рекомендацій “Дотримання етичних та законодавчих норм і вимог при виконанні наукових морфологічних досліджень”, основних положень Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення науково-медичних досліджень за участю людини (1964-2000 рр.) та наказів МОЗ України № 690 від 23.09.2009 р., № 966 від 18.12.1984 р., у рамках Національного проекту

© Рябий С.І., 2017

“Нове життя – нова якість охорони материнства та дитинства” та Державної програми переходу України з 01.01.2007 р. на міжнародну систему обліку і статистики (Наказ МОЗ України № 179 від 29.03.2006 р. “Про затвердження інструкції з визначення критеріїв перинатального періоду, живонародженості та мертвонародженості, порядку реєстрації живонароджених і мертвонароджених”).

Результати дослідження та їх обговорення.

Встановлено, що починаючи з 7 тижня ВУР, у передплодів 19,0-24,0 мм ТКД на медіальній стінці верхнього згину ДПК виявляється зачаток ВС, який містить печінково-підшлункову ампулу (ППА), утворену внаслідок з'єднання зачатка СЖП і протоки вентрального зачатка підшлункової залози. У товщі кишкової стінки справа і каудально від ППА верифіковані поодинокі капіляри. Джерелом первинного кровоносного русла ВС ДПК є дрібні гілочки нижньої ПД артерії (рис. 1). У передплодів 32,0-36,0 мм ТКД (9 тиждень ВУР) положення ВС визначається на межі середньої та нижньої частини ДПК. Кровоносне русло холедоходуоденального з'єднання утворене артеріальними судинами діаметром до 25 мкм, які розташовані між коловими пучками мезенхімних клітин зліва від ППА. У передплодів 37,0-42,0 мм ТКД під епітеліальною оболонкою ППА виявляються численні кровоносні капіляри, що засвідчує про початок формування субепітеліального судинного сплетення. У передплодів 45,0-52,0 мм ТКД кровоносне русло внутрішньостінкової частини СЖП та ППА утворене за участю гілок двох верхніх і нижньої ПД артерій. Наприкінці вказаного періоду (передплоди 55,0-72,0 мм ТКД) зліва і каудально від ППА між останніми артеріями визначаються дугоподібні анастомози.

На початку плодового періоду (плоди 82,0-170,0 мм ТКД) кровоносне русло інтрамурального відділу СЖП і ВС ДПК складається з двох судинних сплетень: між'язового і субепітеліального. Судини між'язового сплетення розташовані біля основи сосочка у перпендикулярному до його осі напрямку між коловими і поздовжніми пучками м'яза-замикача ППА. Судини субепітеліального сплетення утворюють два яруси на рівні колових пучків м'яза-замикача і епітеліальної оболонки ППА. У 6 місячних плодів (205,0-230,0 мм ТКД) джерелом кровопостачання ВС ДПК є кілька прямих гілок задньої ПД аркади, утвореної анастомозом між задньою верхньою і задньою гілкою нижньої ПД артерій. У плодів 7-8 місяців розвитку (235,0-306,0 мм ТКД) питома густина судин субепітеліального сплетення ВС ДПК бі-

льша біля його основи і зменшується в апікальному напрямку. Судини між'язового сплетення ВС ДПК нечисленні і розташовані у горизонтальній площині навколо осі сосочка (рис. 2). Наприкінці цього періоду у плодів 312,0-373,0 мм ТКД кровоносне русло ВС ДПК утворене двома прямими гілками задньої і одною гілкою передньої ПД аркад. Судини між'язового сплетення розташовані у косо-поздовжньому напрямку між коловими м'язовими волокнами м'яза-замикача ППА. Судини субепітеліального сплетення орієнтовані у радіальному напрямку по обводу ППА.

У новонароджених (376,0 мм ТКД і більше) кровоносне русло ВС ДПК сформоване головним чином за рахунок гілок задньої ПД аркади, від якої зліва і краніально в косо-низхідному напрямку до основи сосочка відходять прямі артеріальні судини у кількості 3-4. Останні дихотомічно поділяються, утворюючи у товщі сосочка між'язове і субепітеліальне сплетення, і віддають сполучні гілки до передньої верхньої ПД артерії, які розташовані у краніальному напрямку справа вздовж стінки інтрамурального відділу СЖП (рис. 3). З огляду на отримані дані, для запобігання післяопераційних кровотеч і наступного стенозу інтрамурального відділу СЖП слід уникати пошкодження сполучних судинних гілок під час виконання інвазивних маніпуляцій на ВС ДПК.

Висновки. 1. Джерелом формування кровоносного русла інтрамурального відділу спільної жовчної протоки (СЖП) у ранньому періоді онтогенезу людини є анастомози гілок задньої підшлунково-дванадцятипалокишкової аркади і, частково, передньої верхньої підшлунково-дванадцятипалокишкової артерії. 2. Зачатки дефінітивної структури кровоносного русла інтрамурального відділу СЖП виявляються на початку плодового періоду онтогенезу у вигляді між'язового та субепітеліального судинних сплетень в обводі основи великого сосочка дванадцятипалої кишки. 3. Особливістю будови судинного сплетення інтрамурального відділу СЖП у новонароджених є правобічне розміщення сполучних гілок, пошкодження яких слід уникати під час виконання інвазивних маніпуляцій на великому сосочку дванадцятипалої кишки.

Перспективи подальших досліджень. Доцільно продовжити дослідження особливостей формування конституційних варіантів будови кровоносного русла великого сосочка дванадцятипалої кишки у постнатальному періоді онтогенезу людини.

Список використаної літератури

1. Возможности эндоскопических транспапиллярных вмешательств в диагностике и лечении при патологии панкреатобилиарной зоны / С.А. Габриэль, В.Ю. Дынько, В.В. Гольфанд [и др.] // *Эндоскоп. хирург.* – 2013. – Т. 19, № 4. – С. 14-23.
2. Complications of Endoscopic Retrograde Cholangiopancreatography in Pediatric Patients; A Systematic Literature Review and Meta-Analysis / Danielle Usatin [et al.] // *The J. of Pediatr.* – 2016. – V. 179. – P. 160-165.
3. Профилактика кровотечения из папиллосфинктеротомической раны после эндоскопических вмешательств на большом дуоденальном сосочке при холедохолитиазе / А.С. Толстокорое, З.О. Саркисян, Е.М. Гоч [и др.] // *Саратов. науч.-мед. ж.* – 2012. – Т. 8, № 4. – С. 1012-1016.
4. Avisa C. Ampulla of Vater. Anatomic, embryologic, and surgical aspects / C. Avisa, J.B. Flament, J.F. Delattre // *Surg. Clin. North. Am.* – 2000. – Vol. 80(1). – P. 201-212.
5. Keplinger K.M. Anatomy and Embryology of the Biliary Tract / Kara M. Keplinger, Mark Bloomston // *Surg. Clin. North. Am.* – 2014. – Vol. 94, Issue 2. – P. 203-217.
6. Цигикало О.В. Будова замикального апарату термінального відділу спільної жовчної протоки та великого сосочка дванадцятипалої кишки у плодів та новонароджених людини / О.В. Цигикало // *Клін. анатом. та оператив. хірург.* – 2013. – Т. 12, № 4. – С. 38-42.
7. Гемомікроциркуляторне русло м'язової оболонки стінки трубчастих органів травної системи людини протягом пренатального онтогенезу / І.І. Бобрик, О.О. Шевченко, В.Г. Черкасов, Ю.Ю. Кузьменко // *Галицький лік. вісн.* – 2003. – Т. 10, № 2. – С. 30-32.
8. Слободян О.М. Кровообіг дванадцятипалої кишки в перинатальному періоді онтогенезу людини / О.М. Слободян // *Клін. анатом. та оператив. хірург.* – 2012. – Т. 11, № 4. – С. 77-80.

ОСОБЕННОСТИ ВАСКУЛОГЕНЕЗА ИНТРАМУРАЛЬНОГО ОТДЕЛА ОБЩЕГО ЖЕЛЧНОГО ПРОТОКА В РАННЕМ ПЕРИОДЕ ОНТОГЕНЕЗА ЧЕЛОВЕКА

Резюме. На 72 сериях гистологических срезов зародышей и 62 органокомплексах плодов и новорожденных человека проведено морфологическое исследование строения и развития кровеносного русла интрамурального отдела общего желчного протока. Установлено, что с 7 недели внутриутробного развития источником формирования последнего являются анастомозы ветвей задней поджелудочно-двенадцатиперстной аркады и, частично, передней верхней поджелудочно-двенадцатиперстной артерии. Зачатки дефинитивной структуры кровеносного русла внутривисцерального отдела общего желчного протока определяются у плодов 82,0-170,0 мм теменно-копчиковой длины в виде 2 сосудистых сплетений: межмышечного и субэпителиального, которые расположены в окружности основания большого сосочка двенадцатиперстной кишки.

Ключевые слова: общий желчный проток, кровеносные сосуды, онтогенез, человек.

VASCULOGENESIS PECULIARITIES OF THE INTRAMURAL PART OF COMMON BILE DUCT AT AN EARLY PERIOD OF HUMAN ONTOGENESIS

Abstract. Morphological investigation of the peculiarities of structure and development of blood vessels of the intramural part of common bile duct (CBD) has been carried out on 72 series of histologic sections of embryos and 62 complexes of organs of human fetuses and newborns. It has been determined that since 7th week of intrauterine development period the origins of blood supply of CBD are anastomotic branches of posterior pancreato-duodenal arcade and anterior superior pancreato-duodenal artery partially. Germs of the definite structure of blood vessels of intramural part of CBD are identified as intramuscular and subepithelial vascular networks, situated around the basis of major duodenal papilla in fetuses 82,0-170,0 mm in parietal-coccygeal length.

Key words: common bile duct, blood vessels, ontogenesis, human being.

Higher State Educational Institution of Ukraine
“Bukovinian State Medical University” (Chernivtsi)

Надійшла 03.02.2017 р.
Рецензент – д.мед.н. Цигикало О.В. (Чернівці)